

Chmiel, Alicja / Mułenko, Wiesław

Skład Towarzystwa Naukowego Warszawskiego : (kadencja (1998-2000) : Wspomnienia pośmiertne : Bogusław Sałata (1940-1999)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 62, 82-84

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- ²² „*Paulo Czartoryski ... dant donant dedicant collegae socii amici*“, Por. „Organon“, №26–27, 1997–98, red. A. Biernacki, któremu to wydanie zawdzięczało wyjątkowo wiele serca i starania.
- ²³ A. Ziemiński, *Wspomnienie z gór. O Pawle Czartoryskim*, „Tygodnik Powszechny“, nr 43, 24 X 1999
- ²⁴ P. Czartoryski, *Na nartach przez Bieszczady*, Warszawa 1956.
- ²⁵ Osoby, które w okresie 1944–90 pisały, bądź wydawały doskonale rozumieją „szyfr“, który wzięli z kolofonu wydawniczego owej książeczki poniżej podajemy: B-7-51750 (Jednym aby nie zapominali, innym aby wiedzieli).
- ²⁶ To jest równocześnie wyjaśnienie i odpowiedź dla prof. T. Dunin-Wąsowicz, która nie mogła tej rzeczy nigdzie znaleźć. Korzystamy w tym miejscu z okazji, aby wyrazić Pani Profesor wdzięczność za zachętę do przygotowania tego wspomnienia dla „Rocznika“.
- ²⁷ Ten już zapomniany, a wówczas tak poruszający skrót oznaczał Krajową Komisję Koordynacyjną „Solidarności“; pismo do wiceprezesa-sekretarza naukowego PAN, J. Kaczmarka, o zgodę na dodatkowe zatrudnienie w Ośrodku prof. Czartoryskiego przesłał kierownik Ośrodka – Andrzej Wielowieyski!
- ²⁸ W latach 1991–2000 zdobyto w ten sposób 162 stypendia o wartości 4 mln dolarów!
- ²⁹ Zainteresowania wschodnie Czartoryskiego, w tym działalność UWC na Wschodzie zostaną podane osobno – we wspomnieniu przygotowywanym dla „Przeglądu Wschodniego“.
- ³⁰ St.. K a s z n i c a , *Autobiografia*, „Analecta“, R. IV, 1995, z. 1, s. 175–250, także w formie specjalnej nadbitki; materiał poprzedzony został notą biograficzną Zb. J a n o w i c z a .
- ³¹ *Etudes d'histoire des sciences et de la philosophie du Moyen Age* – zob. przyp. 20.
- ³² Dzieło to ukazało się już po śmierci Profesora, w końcu 1999 roku: S. S w i e ż a w s k i , *L'Univers. La philosophie de la nature au Xve siecle en Europe*, Varsovie 1999, „Studia Copernicana“, tom XXXVII.

BOGUSŁAW SAŁATA

(1940–1999)

Bogusław Sałata urodził się 8 czerwca 1940 r. w Grabówce k. Annapola, gdzie ukończył szkołę podstawową. Do Liceum Ogólnokształcącego uczęszczał najpierw w Lublinie, a następnie w Toruniu. Szkołę średnią ukończył w 1957 roku i w tym samym roku został przyjęty do Studium Pedagogicznego w Lublinie, wybierając jako specjalizację biologię. Rok później (1958) został przyjęty na studia biologiczne na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Po ukończeniu studiów, w 1963 roku, rozpoczął pracę jako asystent w Zakładzie Botaniki Ogólnej, gdzie pracował przez kilka lat pod kierunkiem prof. dr. hab. Jana Rydzaka. W 1970 roku uzyskał stopień doktora, a w 4 lata

później (1974) stopień doktora habilitowanego nauk przyrodniczych. W roku 1984 otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1992 został powołany na stanowisko profesora zwyczajnego.

Szerokie zainteresowania i duże zaangażowanie w pracę badawczą spowodowały, że Profesor Sałata pozostawił po sobie znaczny i zróżnicowany dorobek naukowy. W pierwszych latach pracy naukowej interesował się florystyką i zbiorowiskami roślin naczyniowych, zwłaszcza segetalnych. Kolejne prace dotyczyły porostów epifitycznych, które opracowywał razem z prof. Janem Rydzakiem. Zgromadzone zbiory porostów z Puszczy Białowieskiej jeszcze do niedawna były prezentowane w Muzeum Przyrodniczym w Białowieży.

Z czasem Profesor zainteresował się nieznaną i nie docenianą wówczas mikologią. Pierwsze prace mikologiczne dotyczyły grzybów kapeluszowych, ale doskonała znajomość roślin sprawiła, że w następnych latach skoncentrował się przede wszystkim na grzybach pasożytniczych. Pierwszą, ważną pracą z tego zakresu była monografia krajowych gatunków grzybów z rzędu *Taphrinales* (1974), następnie *Protomycetales* (1979) i *Erysiphales* (1985). Wkrótce potem rozpoczął badania nad przedstawicielami *Meliolales*, *Phacidiales* i *Sphaeropsidales*. Tych, niestety, nie zdążył już ukończyć.

Prof. B. Sałata opublikował łącznie ok. 100 prac naukowych. Znalazły się wśród nich rozdziały w regionalnych opracowaniach popularnonaukowych, artykuły, komunikaty, a także publikacje o innym charakterze, recenzje, sprawozdania czy artykuły z zakresu historii botaniki. Był także współautorem (wspólnie z prof. J. Kochmanem) Wydawnictwa Zielnikowego „Mycotheca Polonica“ (fasc. XXVI–XXX). Na uwagę zasługuje także przekład z języka niemieckiego popularnego atlasu grzybów kapeluszowych (*Grzyby znane i mniej znane*).

Profesor Sałata był inicjatorem i twórcą zielnika mikologicznego Zakładu Botaniki Ogólnej, zainicjował cykl badań nad pionowym rozmieszczeniem grzybów pasożytniczych w Tatrach oraz brał czynny udział w interdyscyplinarnych, polsko-ukraińskich, badaniach na Roztoczu. Odegrał ogromną rolę w rozwoju polskiej mikologii oraz integracji krajowych ośrodków mikologicznych. Utrzymywał przy tym stałe kontakty z wieloma placówkami zagranicznymi i czynnie uczestniczył w wielu konferencjach i zjazdach naukowych. W Zakładzie kierowanym przez Profesora Sałatę odbyło staż naukowy wiele osób zarówno z polskich, jak też zagranicznych placówek naukowych.

Mimo ogromnego zaangażowania w badania naukowe oraz w pracę dydaktyczną Profesor Sałata zawsze znajdował czas na działalność organizacyjną i społeczną. Obok obowiązków kierownika Zakładu Botaniki

Ogólnej pełnił też obowiązki kierownika Studium Podyplomowego, Prodziekana a następnie Dziekana Wydziału BiNoZ UMCS, a także kuratora Pracowni Metodyki Nauczania Biologii. W ostatnich latach zaangażował się w prace przy tworzeniu Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu (*Studium Gernerale Sandomiriense*), gdzie przez pierwsze trzy lata (1996–1998) pełnił obowiązki Dziekana Wydziału Przyrodniczego, a następnie został wybrany na Rektora tej Uczelni. Pod kierunkiem Profesora wykonano ok. 140 prac magisterskich i zakończono 5 przewodów doktorskich. Był także recenzentem kilku rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Wśród mikologów i fitopatologów znany był jako doskonały konsultant naukowy.

Profesor Sałata był członkiem wielu towarzystw naukowych i komisji ochrony przyrody, m.in. Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Komitetu Ochrony Przyrody i Komitetu Botaniki PAN. Od 1994 roku był członkiem Rady Redakcyjnej czasopisma „Acta Mycologica“, brał udział w pracach Rady Naukowej Roztoczańskiego Parku Narodowego, Ogrodu Botanicznego UMCS w Lublinie, Wojewódzkich Komisji Ochrony Przyrody w Białej Podlaskiej, Zamościu i Tarnobrzegu.

Działalność naukowa, społeczna i dydaktyczno-wychowawcza Profesora Sałaty była dostrzegana zarówno przez władze uniwersyteckie, jak i państwowe. Za osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej kilkakrotnie otrzymał nagrodę Rektora UMCS, dwukrotnie był wyróżniany nagrodą Ministra Edukacji Narodowej oraz nagrodą Wydziału Nauk Biologicznych PAN. Otrzymał także Złoty Krzyż Zasługi, Honorową Srebrną Odznakę LOP oraz Krzyż Kawalerski OOP.

Profesor Bogusław Sałata był uznanym autorytetem w swojej dziedzinie, doskonałym znawcą zarówno mikologii, jak i botaniki. Był przy tym człowiekiem doskonale uporządkowanym, świetnym organizatorem nrcy w Zakładzie i w terenie, a swoją ogromną wiedzę przekazać umiał w każdej chwili, zarówno podczas badań terenowych, jak i laboratoryjnych. Zmarł w drodze do pracy w dniu 9 marca 1999 roku.

Wiesław Muleńko, Alicja Chmiel